

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ.

ΤΙΜΗ ΤΗΣ ΣΥΝΑΡΜΟΗΣ.

ΔΙΑ ΤΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΝ.
Διά μηνός τρεις Δραχ. 3
Διά μηνός έξι 6
ΔΙΑ ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΝ
Διά μηνός τρεις 4
Διά μηνός έξι 7
Συντάσσεται υπό Δ. Π. κ.λ.
και εκδίδεται εύθυρ αύ-
του.
Τιμή καταχώρησης άγγελιών
λεπτά 15 ο στίχος

(ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΙΔΗΣΕΩΝ.)

Ούχ οι πολλὰ, ἀλλ' οἱ χρήσιμα ἀναγνώσκοντες εἰσι σπουδαῖοι.
(ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ)

Ἀθήναι, τὴν 21 Φεβρουαρίου 1853.

ΔΙ ΣΥΝΑΡΜΟΜΑΙ ΓΙΝΟΝΤΑΙ.

Παρά τοῖς Κ. Κ. διδασκάλους
καὶ τῆς ἐπιστάτης τῶν Τα-
χυδρομίων ἐν τῇ ἡμετέρῃ.
Ἐν δὲ τῇ ἀλκοδοσίῃ παρὰ τοῖς
Κ. Κ. Ἑλλήν. Προξένοις
κατὰ τὰς ἰδιαιτέρας ἐπιτρο-
πὰς τοῦ ἐκδότου.
Πᾶσα δασολογία ἐπιτρέπεται
διὰ τοῦ Κ. Ἰωάννου Ἀγ-
γελουπόου Τυπογράφου.
Ἐκδίδεται ἀπὸ τῆς ἐβδομάδος
κατὰ Σάββατον.

Συκοφάντης.

Ἰπῆρχεν ἐν Ἀθήναις παλαιὸς τις νόμος ἀπαγορεύων τῶν σύ-
κων τὴν ἐξαγωγήν. Ἐὰν ἐγένετο οὗτος ἐν καιρῷ σιτοδείας, ἢ πρὸς
τὸ διατηρεῖν τὸ τιμιώτερον τῶν προϊόντων διὰ χρῆσιν μόνων τῶν
ἐντοπίων, οὐκ ἔχομεν εἰπεῖν. Φαίνεται δὲ ὁ νόμος οὗτος διετέλει
ἰσχύων καὶ ἀφοῦ τὰ προκαλέσαντα αὐτὸν αἴτια, καὶ ἡ περὶ τῆς ὠφε-
λείας αὐτοῦ ἰδέα, ἐξέλιπον. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι συκολόγοι ἐξῆγον τὸ πρῶτον
τοῦτο ἀψηφούντες καὶ τὸν κωλύοντα νόμον, καὶ τὰς ἐπὶ τῇ παραβάσει
αὐτοῦ καταγινωσκομένας ποινάς. Τὸ δὲ καταγγέλλειν τὸν οὕτω
ποιούντα ἔθεωρετο πονηρὸν καὶ χαλεπὸν· ἐπειδὴ ἕκαστος νομίζει ὅτι
οἱ ἐν ἀρχῆσι περιπεσόντες νόμοι ἀποινί παραβαίνονται. Ὄθεν ὁ ὄρος
«συκοφαντεῖν» σημαίνειν κατ' ἀρχὰς τὸ καταγγέλλειν τινα ἐπὶ
ἐξαγωγῇ σύκων, μετέπεσεν εἰς τὸ νὰ δηλοῖ κατηγορίαν ψευδῆ,
πονηρὰν καὶ μοχθηρὰν. Ἄλλοι δὲ λέγουσι ὅτι συκοφάνται ἐλέγοντο
οἱ καταμηνύοντες τοὺς ἀπὸ τῶν ἱερῶν ἀλσῶν σῦκα κλέπτοντας· ἔδω-
σαν δὲ τὴν ἐρμηνίαν ταύτην, διότι δὲν εὐρέθη που ἀπαγορεύων ἐξα-
γωγῆν σύκων ἀττικὸς νόμος.

Ὁ Σουΐδας ὀρίζει τὴν λέξιν συκοφάντης διὰ τοῦ ψευδῶς τινος
κατηγορεῖν. Ὁ δὲ Δημοσθένης λέγει, « Συκοφάντης τοῦτ' ἐστίν, αἰτιᾶ-
σθαι μὲν πάντα, ἐξελέγειν δὲ μηδέν. » Οἱ τῶν Ἀθηναίων νόμοι
ἐπέτρεπον εἰς τὸν βουλόμενον πολίτην νὰ καταγγέλλῃ τοὺς τὴν
πόλιν ἀδικούντας καὶ νὰ διώκῃ αὐτοὺς ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων.
Σκοπὸς δὲ τοῦ νομοθέτου ἦτο νὰ ἐμψυχώσῃ τὴν ἐνδειξὴν τῶν ἐγκλημά-
των, καὶ τοῦτου ἕνεκα εἰδίδετο καὶ ἀμοιβή τις (οἷον τὸ ἥμισυ τῆς
ζημίας) συχνὰ εἰς τοὺς ἐπιτυχάνοντας κατηγοροῦς. Ἐξουσίας δὲ
τοιαύτης συνδυαζομένης μὲ πειρασμὸν τοιοῦτον ἦτον ἐπόμενον νὰ
γίνῃ κατάχρησις, ἧτις ἐκολάζετο ἐνίοτε ὑπὸ τῆς κοινῆς γνώμης καὶ
τῆς προσοχῆς τῶν δικαστηρίων. Ὁ χαρακτήρ δὲ τῆς Ἀθηναίων δη-
μοκρατίας καὶ ἡ διάθεσις τῶν δικαστῶν παρεῖχε τοῖς μνηυταῖς ἐμ-
ψύχωσιν εἰς τὸ ἔργον αὐτῶν. Οἱ ἐξοχοὶ πολιτικοί, ῥήτορες, στρα-
τηγοί, ἄρχοντες καὶ πάντες οἱ πλοῦτον καὶ ἐπιρροὴν ἔχοντες ἐπω-
φθαλμιζόντο ὑπὸ τοῦ λαοῦ. Ὅσον δὲ πλείους ὑποθέσεις εἰσῆγοντο
εἰς τὸ δικαστήριον, τόσον ἠξίανον αἱ τῶν δικαστῶν ἀπονομαί, καὶ, διὰ
τῶν ζημιῶν καὶ δημεύσεων, ἢ πρόσδοδος τοῦ δημοσίου θλασαυροῦ.
Εὐνούστερος δὲ διετέλει ὁ μνηύων τοὺς κατὰ τοῦ δημοσίου ἀ-
μαρτάνοντας, καὶ ὁ εἰς δίκην εἰσάγων τοὺς ἰδίᾳ ἀδικούντας ἢ ὁ
ἐναγόμενος. Ἡ ἐπιτυχία δὲ τῆς δίκης καθίστα ἐπικερδὲς τὸ ἐπάγ-
γεμα. Πολλάκις οἱ εἰς τὸν ἀγῶνα ἀποδειλιούντες ἰδιῶται ἀνέθετον
τὴν διεκδικασίν τῆς ὑποθέσεως εἰς αἰρετοὺς κριτὰς προθύμους· οἱ δὲ
δημοσίᾳ ἀμαρτάνοντες καὶ συνειδότες ἑαυτοὺς ἀδικούντας, ἢ ἀπο-
φύγῃ τὴν ἀπειλὴν τῆς καταδιώξεως, ἐπλήρονον τῷ ἐναντίῳ αὐτῶν
χρηματικὸν τι, ποσὸν φιμούντες οὕτω τὸ στόμα αὐτοῦ. Οἱ οὕτω
δὲ προκόπτοντες μνηυταὶ δὲν ἐδυσκολεύοντο νὰ προμηθεύωνται μάρ-
τυρας, μετὰ τῶν ὁποίων διένειμον τὸ κέρδος. Κατὰ τὸν παρ' Ἀθη-
ναίῳ Θεόδωρον (σ. 254) αἱ Ἀθηναῖοι ἦσαν πλήρεις «διουσοκολά-
κων καὶ λωποδυτῶν, καὶ ψευδομαρτύρων καὶ συκοφαντῶν καὶ ψευ-
δοκλητῶν».

Ὁ χαρακτήρ τῶν συκοφάντων περιγράφεται ὑπὸ ἀττικῶν ῥητό-
ρων, καὶ ὁ Ἀριστοφάνης ἐκτοξεύει κατ' αὐτῶν τὰ βδύτερα βέλη τῶν
κωμωδιῶν του. Ὁ Δημοσθένης λέγει « πονηρὸν ὁ συκοφάντης καὶ
βίασκανον καὶ φιλαίτιον. » Παρὰ τοῖς Ἀθηναίων νόμοις ὑπῆρχον
διατάξεις πρὸς περιορισμὸν τῶν δολίων τούτων ἀνδρῶν. Ὁ ψευδῶς
ἄλλου κατηγορῶν, ἢ αἰσχροκερδῶν δι' ἀπειλῆς ὅτι θέλει συκοφαν-
τήσῃ τινα καὶ ὑποστηρίξῃ τὴν συκοφαντίαν διὰ ψευδῶν μαρτυ-
ριῶν, ἢ ἐνεργῶν συνωμοσίαν κατὰ ἀθῶν, ὑπέκειτο εἰς τὴν λεγομέ-
νην συκοφαντίας γραφήν, ἐνώπιον τῶν Θεσμοθετῶν δικαζομένην, ὑπέ-

κειτο ὁ αὐτὸς ἐτι καὶ εἰς τὴν λεγομένην φάσιν, ἐνδειξίν, ἀπαγωγῆν,
προθύμην ἢ εἰσαγγελίαν, (περὶ ὧν ῥηθίσονται ἄλλοτε τὰ δέοντα).
Ὁ τοιοῦτος ἀγῶν ἦτον ἐκ τῶν τιμητῶν λεγομένων. Κατὰ τοῦ ἐνόχου
ἐπεβάλλετο ἐνίοτε βαρυτάτη ποινὴ, καὶ ἀτιμία καὶ δήμευσις τῆς
περιουσίας αὐτοῦ. Ἐκτὸς δὲ τούτου ἐάν τις κατηγορεῖ τινος καὶ
δὲν ἐπαρουσιάζετο νὰ ὑποστηρίξῃ ἐν τῷ δικαστηρίῳ τὴν κατηγορίαν
(ἐπεξελεθῆν), καταδικάζετο εἰς ζημίαν 1000 δραχμῶν, καὶ ἀπέβαλε
τὸ δικαίωμα τοῦ κατηγορεῖν ἄλλοτε τινος, ἕνεκα παρομοίου ἐγκλήμα-
τος, ὅπερ ἦν εἶδος ἀτιμίας. (ὄρα ἀ τ ι μ ί α ἐν φύλλῳ 4 τῆς ἐφη-
μερίδος ταύτης). Τὰ αὐτὰ ἐπαχε καὶ ἂν δὲν ἐλάμβανε τὸ πέμπτον
μέρος τῶν ψήφων· καὶ μ' ὅλα ταῦτα ἦτον ἀδύνατον νὰ περισταλώσιν
ὄλως οἱ συκοφάνται· ὅθεν ὁ Ἀριστοφάνης λέγει (ἐν Πλούτῳ 885) ὅτι
δὲν ὑπάρχει φάρμακον κατὰ τοῦ δῆγματος τοῦ συκοφάντου.

Περὶ τοῦ Γορδίου δεσμοῦ.

Ὁ Γόρδιος ἦτον πένης γεωργὸς ἐν Φρυγίᾳ, ὀλίγην ἔχων γῆν· ἐνῶ
δὲ ἥροτρα ποτὲ, ἐπιστάς ἀετὸς ἐκάθησεν ἐπὶ τὸν ζυγὸν καὶ ἐπέμεινε
οὕτω μέχρις ἐσπέρας· ἐκπλαγεὶς ἐπὶ τῇ ὄψει ὁ Γόρδιος ἰσπερὺθη
εἰς τοὺς Μάντις τῆς Τελμισσοῦ, ἵνα ἀνακοινώσῃ τὸ συμβᾶν αὐτῷ.
Οἱ Τελμισσοὶ δὲ οὗτοι ἐξήγουν σοφῶς τὰ θεῖα, μάντις ὄντες ἐκ
γένους καὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες καὶ παῖδες. Πλησιάζας δὲ εἰς κώμην
τινα τῶν Τελμισσῶν ἀπήντησε παρθένον ὑδρευομένην, καὶ ἐδιηγήθη
εἰς ταύτην τὰ περὶ τοῦ ἀετοῦ· οὕσα δὲ αὕτη ἐκ τοῦ μαντικοῦ γέ-
νους συνεβούλευσεν αὐτὸν νὰ θύσῃ εἰς τὸν Δία τὸν βασιλέα, καὶ
κατὰ παράκλησιν του συνώδυσεν αὐτὸν εἰς τὸν τόπον τῆς θυσίας·
καὶ καθωδήγησεν αὐτὸν πῶς νὰ τελέσῃ ταύτην. Ὁ Γόρδιος εὐγνω-
μονῶν ἐνυμφεύθη αὐτήν, καὶ ἐγεννήθη αὐτοῖς παῖς, ὃν ὠνόμασαν Μίδα·
ἀνδρωθέντος τούτου καὶ ὠραίου καὶ γενναίου γενομένου, ἐμφύλιος στά-
σις συνετάραττον τὴν Φρυγίαν. Τὸ ἐρωτηθὲν μαντεῖον ἔδωκεν εἰς
τοὺς Φρύγας χρῆσμον λέγοντα, ὅτι ἄμαξα θέλει φέρει εἰς αὐτοὺς βα-
σιλέα, ὅστις θέλει καταπαύσει τὴν στάσιν· βουλευομένων δὲ αὐ-
τῶν περὶ τούτου, ἦλθεν ὁ Μίδας ἐφ' ἀμάξης μετὰ τοῦ πατρὸς καὶ τῆς
μητρὸς καὶ παρέστη εἰς τὴν ἐκκλησίαν. Οἱ δὲ Φρύγες ἐνόησαν εὐθύς
ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ ὑπὸ τοῦ χρησμοῦ ταχθεὶς αὐτοῖς βασιλεὺς, καὶ κα-
τέστησαν τὸν Μίδα βασιλέα, ὅστις κατέπαυσε τὴν στάσιν αὐτῶν.
Ὁ Ἰουστίνος (ια. 7.) ἀναφέρει ὅτι ὁ Γόρδιος ἐγένετο βασιλεὺς, ὁ δὲ
Μίδας διεδέχθη αὐτόν. Ὁ βασιλεύσας δὲ ἀφιέρωσεν τὴν ἄμα-
ξαν εἰς Δία τὸν βασιλέα τὸν πέμψαντα τὸν ἀετὸν. Ἐλέγετο δὲ καὶ
τὸ μῦθευμα τοῦτο περὶ τῆς ἀμάξης, ὅτι, ὅστις λύσει τὸν δεσμόν
τοῦ ζυγοῦ τῆς ἀμάξης οὗτος θέλει ἄρξῃ πάσης τῆς Ἀσίας· ὁ δε-
σμὸς δὲ οὗτος ἦτον ἐκ φλοιοῦ κρανεάς, καὶ δὲν ἐφαίνετο οὔτε ἀρχὴ
οὔτε τέλος αὐτοῦ. Ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος ἐλθὼν εἰς τὸν ἐν τῇ τῶν
Γορδίων ἀκροπόλει Δία τὸν βασιλέα, καὶ μὴ δυνηθεὶς νὰ εὕρῃ τὴν
λύσιν τοῦ δεσμοῦ, οὐδὲ θέλων πάλιν ν' ἀφήσῃ αὐτὸν ἄλυτον, φοβού-
μενος τὰς παρεξηγήσεις, κτυπήσας αὐτὸν διὰ τοῦ ξίφους διέκοψεν
αὐτὸν καὶ οὕτω ἐλύθη. Ὁ δὲ Ἀριστόβουλος λέγει ὅτι ἐκβαλὼν τὸν
ἔστορα, τὸν διὰ τοῦ ῥυμοῦ περασμένον καὶ τὸν δεσμὸν συνέχοντα,
ἐξείλκυσεν ἔξω καὶ τὸν ζυγὸν ἐκ τοῦ ῥυμοῦ, καὶ ἀπῆλθεν εὐχαριστη-
μένος, καὶ σὺν τοῖς περὶ αὐτὸν πεπεισμένος ὅτι ἐλύθη ὁ χρῆσμός.

(Ἀρρ. Ἀναβ. Β. 3.)

Βίος τοῦ ῥήτορος Ἰσοκράτους

Ὁ περιώνυμος ῥήτωρ καὶ τῆς ῥητορικῆς διδάσκαλος Ἰσοκράτης ἐγεν-
νήθη τῷ 436 πρὸ Χριστοῦ ἔτει· ὁ πατὴρ αὐτοῦ Θεόδωρος ἦτον πλου-
σιώτατος, ἔχων ἐργαστήριον αὐλοποιῶν, ἕνεκα τοῦ ὁποῦο ἐκωμψ-

δύο ο υιός αυτού υπό των συγγενών κωμικών. Τού πλούτου δὲ αὐτοῦ ἐπισημαστέον ὅτι ὁ Θεόδωρος χρῆσιν, παιδείας ὅσον εἶναι τε τελευταίον τὸν υἱὸν αὐτοῦ. Μεταξὺ τῶν διδασκάλων αὐτοῦ μνημονεύονται οἱ ἐπιστήμοι τοῦ τότε κειροσορισταί, ὁ Τίσιος, ὁ Γοργίας, ὁ Πρόδικος κ.λ. εἶτι δὲ ὁ Σωκράτης καὶ ὁ Θρακμῆνης. Ὁ Σωκράτης, φύσει ὦν δειλὸς καὶ κράσις ἀδυνάτου, δὲν ἀνεμίχθη ἀμέσως εἰς τὰς πολιτικὰς ὑποθέσεις τῆς ἐαυτοῦ πατρίδος, συνετέλεσε δὲ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς τέχνης τοῦ λέγειν διδασκῶν καὶ γράφων, καθοδηγῶν οὕτως ἄλλους εἰς τὴν ἑδὸν τὴν ὁποῖαν αὐτὸς δὲν ἠδύνατο ἐκ φυσικῶν κωλυμάτων νὰ βαδίσῃ.

Κατὰ τινὰς μαρτυρίας, ἀπολέσας πᾶσαν τὴν ἐκ κληρονομίας προεληθῶσαν αὐτῷ πατρικὴν περιουσίαν, ἔνεκα τοῦ πρὸς τοὺς Ἀκκεδαμονίους πολέμου τῶν Ἀθηναίων, ἀντελάβετο πορισμοῦ χάριν τῆς διδασκαλίας τῆς ῥητορικῆς. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν εὐστύχως πρὸς τοῦτο σχολεῖον ἐν τῇ νήσῳ Χίῳ, ἀλλὰ δὲν ἐπέτυχεν ἀρκούντως τοῦ σκοποῦ, διότι μάλιστα, ὡς λέγουσιν, εἶχεν εἰς αὐτὸ ἑνὴν μαθητὰν. Προσθέτουσι δὲ ὅτι διατρίβων ἐν Χίῳ διωργάνωσε τὴν πολιτείαν τῆς νήσου κατὰ τὸ ἐν Ἀθήναις ἐπικρατοῦν σύστημα. Μετὰ ταῦτα δὲ μεταβὰς εἰς Ἀθήνας ἠνοιξε παρόμοιον σχολεῖον, τὸ ὁποῖον ἔλαβε τοσαύτην ὑπόληψιν, ὥστε οἱ εἰσαὐτὸ φοιτῶντες ἐφθασαν μέχρι τῶν 100, ὧν ἕκαστος ἐπλήρωνε δραχμὰς 1000. Ἐκτὸς δὲ τούτου συνέγραψε καὶ λόγους, ἐκ τῶν ὁποίων ἐκαρποῦτο πολλὴν προσοδόν. Ὁ Πλούταρχος ἀναφέρει ὅτι ὁ τῆς Κύπρου βασιλεὺς Νικόλαος ἔδωκε τῷ Ἰσοκράτῃ, διὰ τὸν πρὸς αὐτὸν λόγον του, τάλαντα εἰκοσι. Ἀπέκτησεν οὕτω θαυμάσιον μεγάλην περιουσίαν, ὅθεν καὶ πολλὰκις ἐκλήθη εἰς τὴν δαπανηρὰν λειτουργίαν τῆς τριηραρχίας, ὅπερ κατὰ πρῶτον (355 π. χ.) ἀπεποιήθη, διὰ τοῦ υἱοῦ του Ἀφραείας, ἀθηνεὺς ἔνεκα. Τὸ δὲ 352 π. χ. ἔτος, προσκληθεὶς πάλιν ἐξετέλεσε μετὰ πολλῆς λαμπρότητος τὴν ὑποχρέωσιν ταύτην, διὰ νὰ κατασιγάσῃ τὰς τῶν ἑθρῶν αὐτοῦ συκοφαντίας. Ὁ περὶ ἀντιδόσεως πρὸς Λυσίμαχον λόγος ἀναφέρεται εἰς τὴν περίστασιν ταύτην, ἀν καὶ ἐγγράφῃ ὑστερώτερον. Ὁ Ἰσοκράτης ἐν τῇ νεότητι αὐτοῦ διέτριβε πρὸς τὰς ἐν Ἀθήναις ἐταιρίας, βραδύτερον δὲ ἔλαβε σόζυγον τὴν τοῦ σοφιστοῦ Ἰππίου χήραν, ἧς τὸν μικρότερον υἱὸν Ἀφραέα υἱοθέτησεν. Ὁ Ἰσοκράτης πρῶτος εἶχε τὴν μεγάλην ἀξίαν νὰ κατιδῇ καὶ νὰ ἐκτιμῆσθαι ἀποχρώντως τὸ μέγα ὄφελος τῆς ῥητορικῆς, καὶ τὸν ἀληθῆ ἀυτῆς σκοπὸν ἐπὶ τῆς πρακτικῆς ἐφαρμογῆς εἰς τὸν καθ' ἑκάστη καὶ τὸν δημόσιον βίον. Καὶ ἐπειρήθη συγγενῶν νὰ θεμελιώσῃ τὴν τέχνην τοῦ δημοσίου λέγων ἐπὶ εὐσταθῶν ἠθικῶν ἀρχῶν, καὶ νὰ λυτρώσῃ αὐτὴν ἀπὸ τὴν ἐπείκειαν τῶν χρωμένων καὶ καταχρωμένων αὐτῆς ἐπὶ παντὶ ἀκοπῇ σοφιστῶν τῆς τέχνης τῶν ὁποίων ἦτον ἐχθρὸς ἀδιάλλακτος, ἀν καὶ ἐγένετο μαθητῆς τῶν ἐπισημάτων αὐτῶν. εἰς δὲ ἐξάγεται εἰς τὸν σωζόμενον λόγον του, δὲν ἦτον ἐντελής ἀπαιτηγμένος τῆς ἐπιτηρίας αὐτῶν. Δὲν φαίνεται εἰς τοὺς λόγους αὐτοὺς πρακτικὴ γνῶσις τοῦ πραγματικοῦ πολιτικοῦ βίου. αἱ δὲ ἀναπτυσσόμεναι ἐν αὐτοῖς ὥραιαι καὶ καλῶς ἐπινοημέναι θεωρίαι αὐτοῦ προσομοιάζουσι πολὺ ταῖς ὑπαστάσις τῶν ἐνθουσιασῶν.

Ἐπειδὴ δὲ πᾶσα αὐτοῦ ἡ ἐνέργεια περιορίζετο ἐντὸς τοῦ σχολείου του, ἡ ἐπὶ τῶν πραγμάτων τῆς πολιτείας ἐπιβρῶν αὐτοῦ ἦτο μικρά· διὰ τῆς ἐν αὐτῷ δὲ διδασκαλίας του ἐπηρέαζε κατὰ πολλὴν τὴν ἀνάπτυξιν τῆς δημοσίας εὐγλωττίας, διότι οἱ διασημότεοι πολιτικοί, φιλόσοφοι, ῥήτορες καὶ ἱστορικοί τῆς ἐποχῆς του ἐξεπαιδεύθησαν παρ' αὐτοῦ, ἀνέπτυξε δ' ἔπειτα ἕκαστος κατ' ἴδιον τρόπον τὰς ἀρχὰς τὰς ὁποίας ἐκεῖ ἐθίγησεν. Οὐδεὶς τῶν ἀρχαίων διδασκάλων τῆς ῥητορικῆς ἐκτίσαστο τοσοῦτος; δοξάζσαντες τὴν πατριδα αὐτῶν μαθητὰς, ὅσους ὁ Ἰσοκράτης. Ἀφίοντες κατὰ μέρος τὸ ζήτημα, εἰάν αἱ προσευδόμεναι παρ' αὐτοῦ πολιτικαὶ θεωρίαι ἦτον δυνατόν νὰ πραγματοποιηθῶσιν, ἡ μετῆγον πολιτικῆς συνέσεως, πρέπει νὰ ὁμολογῶμεν ὅτι ἡγάπα εὐκρινῶς τὴν πατριδα αὐτοῦ, καὶ ὅτι τὸ μεγαλεῖον καὶ ἡ δόξα τῶν Ἀθηναίων ἦτον ὁ πρὸς ὃν ὅρος τῶν ἐργασιῶν του· καὶ διὰ τοῦτο, ὅτε ἡ ἐν Χαλκιδεῶν ἦττα τῶν Ἀθηναίων κατέστρεψε πᾶσαν ἐλευθερίαν καὶ ἀνεξαρτησίαν ἐλπίδα, ὁ Ἰσοκράτης κατέλυσε ἐκουσίως τὸν βίον δι' αἰτίας, ἐν ἡλικίᾳ ἐτῶν 98, τῷ 338 π. χ. διὰ νὰ μὴν ἴδῃ τὴν τελείαν πτώσιν τῆς πατρίδος του.

Ἐκ νεότητός του ὁ Ἰσοκράτης ἦτον τοῦ Πλάτωνος φίλος, καὶ διέμεινε τοιοῦτος ἐφ' ὅρου ζωῆς. Ἀπένεμε μέγα σέβας εἰς τὸν Σωκράτην, καὶ μόνος μετὰ τὸν θάνατον τοῦ διδασκάλου του τούτου ἔσχε τὴν γενναϊότητα νὰ φανῇ δημοσίᾳ πνευθορῶν, ἐνῷ αἱ ἄλλοι αὐτοῦ μαθηταὶ καταλήθησαν ὑπὸ φρικώδους δειλίας. Ὑπερασπίσθη δὲ δημοσίᾳ καὶ τὸν ὑπὸ τῶν τριάκοντα τυράνων καταδικασθέντα Ὀνηρομένην, ἀλλ' ἐκτοτε δὲν ἐφάνη ποτὲ πλέον εἰς τὰς δημοσίας συνελούσεις τῶν συμπολιτῶν του λαμβάνων μέρος.

Ἐπὶ τὸν πάλαι 60 λόγους τοῦ Ἰσοκράτους τὸ ὄνομα φέροντες. Ἀλλ' ὁ Καικίλιος, ἐπὶ τῶν χρόνων τοῦ Ἀδριανου ἀμάρσας ῥήτωρ, παρεδέχθη 28 μόνον ὡς γνησίους, καὶ ἐκ τούτων ἐσώθησαν εἰς ἡμᾶς 21 μὲν ὀλόκληροι, ὀνόματα δὲ καὶ τεμάχια 27 ἄλλων, καὶ εἶτι 10 ἐπιστολαί, ὧν ἡ δεκάτη εἶναι προφανῶς νόθος. Ἐκτὸς δὲ τούτων σώζονται καὶ τεμάχια τινὰ ῥητορικῆς τέχνης ὑπὸ τοῦ ἰδιοῦ ῥήτορος. Οἱ Ἀλεξανδρινοὶ Κριτικοὶ θέτουσι τὸν Ἰσοκράτην εἰς τὴν τετάρτην θέσιν τῶν Ἀττικῶν ῥητόρων. Ἡ μεγάλη δὲ τιμὴ καὶ ὑπόληψις, ὧν ἀπῆλθον τὸ πάλαι οἱ λόγοι τούτοι, καταδικνύεται ἐκ τοῦ πλῆθους τῶν εἰς αὐτὰς ὑπομνημάτων, γεγραμμένων ὑπὸ τοῦ Φιλόνικου, Ἰερωνίμου τοῦ Ῥοδίου, Κλιοχάρου, Ἀδύμου καὶ ἄλλων ἐπιστήμων Γραμματικῶν, ὧν τὰ ἔργα ταῦτα, ὡς καὶ ἡ περὶ τῶν μαθητῶν τοῦ Ἰσοκράτους πραγματεία τοῦ Ἑρμίππου, ἀπωλέθησαν, ἐκτὸς τῆς τοῦ Διονυσίου τοῦ Ἀλικαρνασέως κρίσεως, ἐν τῷ περὶ ἀρχαίων ῥητόρων πονήματι αὐτοῦ.

—000—

Ποικίλια.

Ἐν νεωτάτῳ περὶ τῶν ἐν Ἀμερικῇ γηγενῶν Ἰνδῶν συγγράμματι τοῦ διδάκτορος H. Schoolcraft ἀπαντᾶται τὸ ἔξης περιεργον καὶ ἀπάνθρωπον ἔθιμον παρὰ τοῖς ἀγρίοις τούτοις. « Οὐδὲν τῶν ἐν ταῖς κηδείαις ἔθιμον τῶν Ἰνδῶν τῆς Ἀμερικῆς μοι ἐφάνη ἀποτροπαϊότερον τοῦ παρ' ἐμοῦ παρατηρηθέντος ἐν τινι τῶν ὄρεγωνίων φυλῶν. Ἀρχόντις τινος ἀπέβρισεν ἡ κόρη, τὴν ὅψιν εὐεῖδῃ καὶ τὴν ἡλικίαν εἰκοσαετής. Ταύτην περιετόλιξαν εἰς χονδρὴν ψάθην μεθ' ὧν αὐτῆς τῶν ἀρελῶν στολισμάτων, καὶ ἔθεσαν ἐντὸς σκαριδίου. Ὁ πατὴρ δέσας δούλου του τινὸς Ἰνδοῦ τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας προσήλωσεν αὐτὸν τῷ σώματι τοῦ νεκροῦ, καὶ ἐτύλιξεν ἀμφοτέρους εἰς ἑτέραν ψάθην, ἀφῆκε ἔξω μόνον τοῦ ζώοντος τὴν κεφαλὴν. Ἐπιλαθόντες τότε οἱ Ἰνδοὶ τὸ σκαριδίον, (ὅπερ ἔχρησάμευσεν ἀντὶ λάρνακος), ἔφερον αὐτὸ ἐπὶ ὑψηλοῦ τινος βράχου καὶ κατέλιπον αὐτὸ ὄδι. Εἶθισται παρ' αὐτοῖς ν' ἀφίονσι τὸν δούλον ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας ζῶντα, καὶ τότε ἕτερος δούλος ὑποχρεοῦται ν' ἀπυγχνίξῃ διὰ χροῖον τὸ θύμα. Φονεύουσιν εἶτι τὸν ἵππον, ὃν τυγὼν κύνει ὁ τεθνεὺς, καὶ θάπτουσιν αὐτὸν ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ σκαριδίου. Ἐπειθὺ μόνον (προσθετεῖ ὁ περιηγητής), νὰ σώσῃ τὴν ζωὴν τοῦ ἀθλοῦ τούτου θύματος, ἀλλ' οἱ συνοδοιπότοις με ἐβεβῶσαν ὅτι ἤθελον ἐκθέσει σπουδαίως ἑαυτοὺς οὕτω ποιῶν. Ἐπειδὴ δὲ εἰμεθα μακρὰν τὴν ἡμετέραν τόπον, ἡ δὲ συνοδία ἡμῶν μικρά, ἡ αὐτοσυντήρησις ὑψηλότερος μέτρα ἀντικείμενα εἰς τὰς κλίσεις τῶν καρδιῶν ἡμῶν.

—000—

Τάφοι τῶν ἀρχαίων κατοίκων τοῦ Περού.

Οἱ ἀρχαῖοι Περούβιοι κατεσκεύαζον τοὺς τάφους αὐτῶν εἰς τὰς παραλίαις, στογγίλους, τετραγώνους καὶ παραλληλογράμμους. Τὰ σώματα τῶν ἐν αὐτοῖς κατακλιόμενων νεκρῶν ἐτίθεντο τὰ μὲν ὄρθια ἐπὶ τοῦ τοίχου στηριζόμενα, τὰ δὲ καθόμμενα ἐπὶ λίθου, τὰ δὲ κατακεκλιμένα ἐπὶ καλαμοπλέκτων στρωμνῶν. Εἰς τινὰς τάφους εὐρίσκονται συντεταγμένοι ὀλόκληροι οἰκογένειαί, πάσις ἡλικίας ἄτομα περιλαμβάνουσαι· εἰς ἄλλους δὲ μόνον ὁ σύζυγος μετὰ τῆς συζύγου του. Ἀπαντα τὰ εὐρεθέντα σώματά εἰσιν ἐνδεδωμένα με ἀχειριδωτοὺς χιτῶνας ἐκ λεπτοτάτου ἐρείου ὑφάσματος, διαφόροι πεποικιλμένοι χρώμασιν. Αἱ τῶν νεκρῶν χεῖρες εἰσι δεδωμένες με ἱμάντας. Ἐν τινι τῶν τάφων ἀνευρίσκονται ἀγγεῖα πλήρη ἐρυθρῆς τινος κόνεως ἢ ἀραβοσιτίνου ἀλεύρου.

Ὁ P. Plamier εὐρεθεὶς ἐν τῇ κοιλάδι Dylo εἶδε πῆδιον πλήρη τάφον ἐν τῇ γῇ ὠρυγμένον, τύμβους περιφερῶν εἰσελθῶν ἐν

τῶν τούτων διὰ κλίμακος· ἔχουσις ἐκθμίδας δύο ὑψηλῆς, τεσσάρων ποδῶν μεγέθους ἑκάστης καὶ ἀπειλοῦσιν τετραγώνων ἐπιπέδων, 7 περίπου ποδῶν, περιγράφει τὸ ἔνδον αὐτοῦ οὕτω ἦν ὀκωδομημένος ἐκ λίθων, ἀνευ ἀσέσου καὶ ἄμμου, κεκαλυμμένος δὲ με καλὰς ἐπ' ὧν ἐπέκειτο χῶμα· ἡ εἴσοδος αὐτοῦ ἦτον ἐστραμμένη πρὸς ἄνω καὶ οἱ ἐν αὐτῷ δύο νεκροὶ, καθισμένοι καὶ σώσι διατρυφόμενοι, ἔχοντες τὸ πρόσωπον πρὸς τὴν εἴσοδον ἐλπίον, ὅπερ ἐμφαίνει ὅτι ὁ λαὸς οὗτος ἦτον ἠλιολάτρης. Οἱ δὲ νεκροὶ εἶχον εἰς αἶθρα ἐνταφιασθῆ πρὸ τῆς κατακλίσεως τοῦ Περού ὑπὸ τῶν Ἰσπανῶν, διότι ὁ ἥλιος δὲν ἐλατρεύετο εἰς τὸ εὐρὺ τοῦτο κράτος, εἰμὴ μετὰ τὴν διοίκησιν τῶν Ἰνκῶν. Οἱ δύο νεκροὶ εἶχον εἶτι τὴν κόμην πεπλεγμένην, κατὰ τὸ ἴδιον τῷ λαῷ τούτῳ ἔθους. Τὸ εἶξ ἀδρῶν μελανόχρους ὑφάσματος ἔνδυμα αὐτῶν εἶχεν ἀποβάλλει μόνον τὸν λεπτὸν αὐτοῦ χιτῶν· εἶχον εἶτι οἱ νεκροὶ οὗτοι ἐπι κερκλῆς πῖλον, ἐκ τοῦ αὐτοῦ ὑφάσματος, ὅστις διετρητο σῶος, καὶ θύλακκα ἐκ τοῦ τραχήλου αὐτῶν ἠρτημένον, ἐν ᾧ ὑπῆρχον φύλλα κούκας.

(Μετάρρασις Α. Β.)

—000—

(Συνέχεια ἴδε ἀριθ. 17.)

Ἀκολουθῶς τὸ μὲν τοῦ ὠκεανοῦ ὕδωρ ἐκλείπον κατ' ὀλίγον ἐχρημάζον τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ, τὰ δὲ συνεχῶς φερόμενα ὑπὸ τῶν χεῖμαρῶν τρίμματα ὕψον τὸν πυθμένα αὐτοῦ ὥστε συνεχῶς ἡ μὲν ἐπιφάνεια τοῦ ὠκεανοῦ ἠλαττοῦτο, ἡ δὲ τῶν ἡπείρων κινῶντο κατ' ἴσον λόγον.

Ἡ νῦν τῶν ἡπείρων ἐπιφάνεια ἔστιν ἡ ὑπὸ τῶν ὄμβρων μετασχηματισθεῖσα ἀρχαία· εἰν ἀπὸ τινος παραλίης προχωρήσωμεν πρὸς μίαν κοιλάδα καὶ σάφωμεν βαθύα χαράγματα, εἰς ἀμφοτέρως ταύτης τὰς πλευρὰς θέλομεν εὐρεῖ 1 τρίμματα ὄλων τῶν στρωμάτων τῶν ὑπερκειμένων γαιῶν εἰς τὰς ἐκβολὰς τῆς κοιλάδος· 2 εἰς ἐκατέρω τῶν πλευρῶν θέλομεν εὐρεῖ τῶν ἀρχαίων στρωμάτων τὰς ὑπὸ τῶν ὕδατων ἐσκαμμένας ἀκρας. αὐτίνες φαίνονται διάφοροι κατὰ τὸ πάχος καὶ κατὰ τὰς διευθύνσεις, οὐδεμίαν συμμετρίαν πρὸς τὴν διεύθυνσιν τῆς κοιλάδος ἔχουσαι· 3 εἰς ἀσύμμετρα διαστήματα ἀντὶ στρωμάτων γαιῶν ὑπάρχουσι τρίμματα αὐτῶν, ὑποκίτω τὸν ὁποῖον ἀντιπρῶνται τὰ στρώματα· καὶ 4 εἰς τὴν ἄνω ἄκρην τῆς κοιλάδος εὐρίσκουμε τὸ ἄνω μέρος τῆς πλευρᾶς τῆς ὑψηλοτάτης πασῶν τῶν λιμνῶν, εἶξ ὧν ἔγινεν ἡ κοιλάς. Εἰς τὸ μέρος τοῦτο διὰ τὸν εἰρημένον λόγον οὐδέποτε τρίμματα γαιῶν ἢ λίθων εὐρίσκονται. Ὅσοι τῶν γεωλόγων πρὸς ἐξήγησιν τῶν φαινομένων τούτων στρωμάτων προσέφυγον εἰς τὴν ὑπόθεσιν, ὅτι ἰσομετρικαί τῆς γῆς ἐξωθήσεις ἀνίγειαν τὰ οὕτως ἀνωμάλως κείμενα στρώματα, οὐδέποτε ἠδυνήθησαν νὰ συμβεβῶσιν τὴν πρὸς τοῦτο ἀπαιτουμένην θερμότησιν μετ' ἐκείνῃ, εἰς ἣν ἔξω τὰ ἐν τοῖς στρώμασι κείμενα ὄργανικα σώματα. Αὐτοὶ οὐδέποτε ἠδυνήθησαν οὕτε τὴν ἀρχὴν τῆς θερμότητος ἢς γῆς νὰ εὐρωσιν, οὔτε τὴν αἰτίαν τῶν μεταβολῶν αὐτῆς. Ὅταν δὲ φθάσωσιν εἰς τὴν ἀρχὴν τῶν φυτῶν καὶ ζώων, οὔτε κἄν τολμῶσι νὰ εἰπῶσι τι. Ὅπερ οἱ παλαιοὶ ἀνευ διοπτρικῶν ὀργάνων οὐδέποτε ἠδυνήθησαν νὰ εὐρωσιν τοὺς δορυφόρους τῶν πλανητῶν, οὕτως οἱ γεωλόγοι διὰ τῶν γνώσεων, αἰ· περὶ φυσικῆς καὶ χημείας ἔχουσι οὐδέποτε θέλοσι δυνηθῆ νὰ ἐμβαθεύσωσιν εἰς τὴν βιογραφίαν τῆς γῆς.

Τὰ ἀνάμεσα τῶν πλευρῶν τῶν κοιλάδων ἐμβαδὰ μαρτυροῦσιν, ὅτι οἱ ὄμβροι τῆς κατακλιμῶντος περιόδου ὑπερέβαινον ἑκατοντάκις τοὺς παρόντας, τὰ δὲ διασωθέντα ἴχνη τῶν κεραυνῶν ἐκείνης τῆς ἀτμοσφαιρῆς βεβαιούσι τὴν ἀναλογίαν ταύτην, τὴν ὁποῖαν ἀνάγκη ν' ἀποδώσωμεν εἰς τὸ τότε πάχος τῆς ἀτμοσφαιρῆς, τὸ ὁποῖον καὶ ἐκ τῶν ἀκολουθῶν γνωρίζεται.

Ἡ ἐκ τῶν ἀκτίνων τοῦ ἡλίου προσερχομένη θερμότης τῆς γῆς ἀπορροφᾶται εὐθὺς ὑπὸ τοῦ καλουμένου κενοῦ διαστήματος· εἰν λείψη ἡ ἀτμοσφαιρῆς· ὅσον δὲ τὸ πάχος ταύτης αὐξάνει, τοσοῦτον ἡ ἀνάλωσις τῆς θερμότητος τῆς γῆς, δηλονότι ἡ μεταδοσις αὐτῆς εἰς τὸ πᾶρξ κενὸν διάστημα ἐλαττοῦται. Οὕτως ἡ παχὺ αἰ ἀτμοσφαιρῆς τῆς κατακλιμῶντος περιόδου ἐκάλυεν ἀναλόγως τοῦ πάχους τῆς τῆς ἀνάλωσιν τῆς θερμότητος εἰς τὰ μεγαλύτερα πλάτη τῆς γῆς, τὰ ὁποῖα ἦσαν κατάρτα καὶ ἐκατοικούντο ὑπὸ πολυαριθμῶν ζώων.

Διὰ φυσικοῦς λόγους, τοὺς ὁποῖους ἐνταῦθα παραλείπομεν, ἡ ἀτμοσφαιρῆς ἦτον ἐπισωρευμένη εἰς τὰ μεγάλα πλάτη, ὅπου τὸ πά-

χος αὐτῆς ἐπολλαπλασιάσθη, εἰς δὲ τὰ μικρὰ πλάτη τὸ τότε πάχος τῆς ἀτμοσφαιρῆς ὀλίγον διέφερε τοῦ σημερινοῦ. Ὁ ἀνωμάλως οὕτω μοιρασμένος ἀήρ ἐθλίβεν ἀνίσως τὴν τοῦ ὠκεανοῦ ἐπιφάνειαν, ἧτις διὰ τοῦτο κατὰ μὲν τοὺς πόλους ἐχαμλωθῆ οὕτως, ὥστε τὰ ῥηχὰ αὐτοῦ μέρη ἐνώθησαν μετὰ τῶν ἡπείρων, κατὰ δὲ τὸν ἰσημερινὸν ἀνωψώθη οὕτως, ὥστε τὰ ῥηχὰ τῶν ἡπείρων μέρη ἐκλύσθησαν ὑπὸ τοῦ ὠκεανοῦ. Ἐκ τῆς τοιαύτης τοῦ αἴερος διανομῆς ἡ θερμokraσία εἰς μὲν τὰ μεγάλα πλάτη ὑψώθη, εἰς δὲ τὰ μικρὰ ἔμεινε ὀλίγον διάφορος τῆς σημερινῆς.

Ὅτε ἀκολουθῶς δάση καὶ φυτὰ ἐκάλυψαν τὰς ἡπείρους, οἱ καταβαίνοντες χεῖμαρῶν ἐσυρον πλῆθος φυτῶν πρὸς τὰς παραλίαις. Καὶ εἰν μὲν οἱ ἄνθρωποι ἀφορμῶντο ἀπὸ τούτων τῶν παραλίων πρὸς ἄλλας ἡπείρους, ὄθον πρὸς ταύτας καὶ τὰ εἰς τὰς παραλίαις ὑπὸ τῶν χεῖμαρῶν καταβιβασθέντα φυτὰ· εἰν δὲ οἱ ἄνθρωποι ἀπὸ τοῦ ὠκεανοῦ ἤρχοντο πρὸς τὰς παραλίαις, ἐφερον ὅσους καὶ τὰ πλεόντα φυτὰ. Ἡ διαφορά αὕτη τῶν ἀνέμων ὑπῆρξεν αἰτία, εἶξ ἧς ἀπετέθησαν εἰς τὰς ἀκτὰς τοῦ ὠκεανοῦ μέγισται ποσότητες φυτῶν, ὅπου ἀπαντακῶν ἐντα διασωθήσαν ἔως τὴν σήμερον.

Τὰ φυτὰ ποτιζόμενα ὑπὸ τῶν συγνῶν ὄμβρων παρήγον πλουσιοπάρχον τροφήν εἰς τὰ ζῶα, ἄτινα διὰ τοῦτο εὐρίσκοντο εὐτραφῆ· οἱ δὲ τότε εἰς τὰ μικρὰ πλάτη ζῶντες ἄνθρωποι ἦσαν εἰς ἄκρας εὐδαίμονα φυσικῆν κατάστασιν.

Ὅτε δὲ κατὰ φυσικοῦς νόμους ἐπληρώθη ὁ χρόνος καὶ ἀπεσπάσθησαν ἀπὸ τῶν πόλων τῆς γῆς τὰ ἐκεῖ συσσωρευμένα μέρη τῆς ἀτμοσφαιρῆς, τὰ ζῶα, μὴ ἔχοντα ἱκανὸν εἰς ἀναπνοὴν ἀέρα, ἐπαυσαν τοῦ ζῆν, τὰ δὲ σώματα αὐτῶν ἐπάγωσαν· διότι ἡ θερμότης μὴ κωλυμένη πλέον ὑπὸ τῆς παχύας ἀτμοσφαιρῆς, ἀπερροφῆθη ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ διαστήματος· τὰ δὲ ὑψώμενα περὶ τὸν ἰσημερινὸν τοῦ ὠκεανοῦ ὕδατα ἀπελύθησαν ἐκατέρωθεν. Ταῦτα ὠκεανῶν κατὰ τὸ μέσον ἐγέννησαν εἰς ἕκαστον τῶν τριῶν ὠκεανῶν δύο μεγιστοὺς χεῖμαρῶν, φερομένους πρὸς τοὺς πόλους εἰς διευθύνσεις ἐναντίας.

Οἱ εἶξ κατακλιμῶντος χεῖμαρῶν, ἀποσύροντες ὅσας γαίας ἠδυνήθησαν ν' ἀποσπάσωσιν ἀπὸ τῶν ἡπείρων, ἐκάλυψαν με αὐτὰς τὰ ἄταρα κείμενα σώματα. Ἀκολουθῶς τὸ ψῦχος μετέβαλε τὰ ὕδατα τῶν χεῖμαρῶν εἰς μίαν παχῆσαν πλάκα, ἧτις ἐπεβλήθη ἐπὶ τοῦ παγκοσμίου ἐκείνου τάρου.

Ἀφ' οὗ ἠλαττοῦθη ἡ ἐξωθεν θλίψις τῆς ἀτμοσφαιρῆς καὶ τοῦ ὕδατος εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς, ἡ ἐσωτερικὴ ὄθνησις τῶν πεπυρωμένων ἀερίων τῶν ἡραιστέων ὄρεων ἐδυνήθη ν' ἀνεγείρῃ καὶ ν' ἀνατρέψῃ ἡ διασπάσῃ τὰ ἀδυνατότερα στρώματα τῶν ἐπικειμένων γαιῶν, καὶ εὐθὺς ἀνωψώθησαν μορφαὶ στήλαι φλογῶν χρησιμεύουσαι, οὕτως εἶπεν, ὡς μεγάλα κερκίκα ἄρθρα, πρὸς τελείαν πλήρωσιν τῆς κηδείας τοῦ θανόντος ὀλοκλήρου σχεδὸν κόσμου.

Περὶ τῶν ἴχνων τῆς καταστροφῆς τῆς Κατακλιμῶντος περιόδου.

Ἰχνη τῶν κατακλιμῶντος χεῖμαρῶν διασωθήσαν 1 εἰς τὰς ἀκτὰς τῶν ὑπ' αὐτῶν προσβληθεισῶν ἡπείρων· 2 εἰς τὰ λείψαια τῶν φυτῶν καὶ ζώων, τὰ ὁποῖα οἱ ῥηθέντες χεῖμαρῶν ἐκάλυψαν με τὰ τρίμματα, τὰ ὁποῖα ἐσυρον· 3 εἰς τοὺς συντετριμμένους ὑπὸ τῶν φερομένων πᾶγων βράχους καὶ εἰς τὰ ἐκ τούτων ἀποσπασθέντα καὶ μακρὰ μεταφερθέντα τρίμματα, ἄτινα καλοῦνται σήμερον πλάνα η τ ε ε λ ί θ ο υ· 4 εἰς τὰς συγγρούνας ἡραιστέας ἐκρῆξαις καὶ τὴν σημερινὴν διεύθυνσιν τῶν ἡραιστέων.

1. Ἰχνη τῶν κατακλιμῶντος χεῖμαρῶν διασωθέντων εἰς τὰς ἀκτὰς τῶν ἡπείρων.

Ἡξυρόντες τὴν καταγωγήν καὶ τὴν διεύθυνσιν τῶν χεῖμαρῶν, δυνάμεθα νὰ γνωρίσωμεν ποιαὶ παραλίαι καὶ ἀκταὶ τῶν ἡπείρων προσεβλήθησαν, καὶ ποιαὶ ἔμειναν ἀπροσβλητοὶ διότι τὰς μὲν πρῶτας πρέπει νὰ εὐρωμεν συντετριμμένας ἢ διεσπασμένας, τὰς δὲ ἄλλας ἀθίκτους. Ἀκολουθῶς, ὀδηγοῦμενοι ὑπὸ τῶν ἀκτῶν τῶν ὠκεανῶν καὶ τῶν θαλασσῶν γνωρίζομεν καὶ τὰς ἀνακλίσεις καὶ στρωματῶν χεῖμαρῶν, πρὸς τὸ μέρος ὅπου ἡ ἀντίστασις ἦτον μικροτέρα. Εἰς τὸν Εἰρηνικὸν ὠκεανόν, ἔχοντα τὴν μεγίστην ἐπιφάνειαν, ἦσαν οἱ μέγιστοι χεῖμαρῶν, εἰς δὲ τοὺς δύο ἄλλους εἰς χεῖμαρῶν ἦσαν μικρότεροι. (ἀκολουθεῖ)

Πρωτ. 715.
 Αριθ. Διεκ.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.
ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πρός τους Νομάρχας του Κράτους.

Ὁ, τι μεταξύ άλλων θαυμασίως διέκρινε τοὺς ἀρχαίους ἡμῶν προγόνους εἶναι, Κύριε Νομάρχα, ὁμολογουμένως καὶ ἡ Τέχνη. Τὰ σωζόμενα αὐτῶν ἔργα τῆς γλυπτικῆς, ἀρχιτεκτονικῆς κτλ. μαρτυροῦσι τελειότητα ἀνεφίκτον, φιλοκαλίαν, δὲ καὶ χάριν ἀμίμητον, ἀκαταλήπτως τὸν θεώμενον συγκινοῦσαν. Οἱ ἀλλοδαποὶ ἀπὸ τῶν ἐσχατιῶν ἀναχωροῦντες φοιτῶσιν εἰς τὴν Ἑλλάδα πρὸς θέαν καὶ μελέτην τῶν ἠρώτων αὐτῶν λειψάνων, πρὸς τὰ ὅποια προσβλέπουσι μετὰ σεβασμοῦ μέχρι λατρείας ὑψουμένου. Ἀλλ' ὅποια θέλει εἶσθαι ἢ περὶ ἡμῶν κρίσεις αὐτῶν, ὅταν, κατὰ τὸ Κράτος περιηγούμενοι, ἀπαντήσωσιν ἐδῶ μὲν ἀρχαίον ἐρείπιον ἐξ ἀσυγγνώστου ἀμελείας καταβρέον, ἐκεῖ δὲ ἕτερον ὑπὸ χειρὸς καταστρεφόμενον, ἀλλαχοῦ ἐπιγραφὴν συντριβομένην, τὰς δὲ κατὰ τόπους μικρὰς συλλογὰς ἀφιλοκάλως διατηρούμενας;

Ταῦτα δὲν λέγοντες δὲν ἐννοοῦμεν ὅτι τοιαῦτα εἶναι ἡ τῶν ἀρχαιοτήτων κατάστασις ἐν ταῖς ἐπαρχίαις, διότι ἀπ' ἐναντίας πληροφορίας ἔχομεν ὅτι καὶ ἀρχαὶ καὶ ἰδιῶται ἐπρονόησαν καὶ προνοοῦσιν ὑπὲρ αὐτῶν, διὰ τῆς συνήθους αὐτοῖς πρὸς τὰ καλὰ κλίσεως. Ἀλλὰ, κίτοι οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων, ἀπαραίτητον ἡμῶν χρέος ἐθεωρήσαμεν νὰ καλέσωμεν ἐκ νέου τὴν προσοχὴν ἡμῶν ἐπὶ τοῦ σπουδαιοτάτου τούτου τῆς ὑπηρεσίας κλάδου, ὅπως προλάβωμεν ἐνδεχομένης καταχρήσεις, αἰτινες διττῶς ἤθελον ἀποβῆ ἐπιβλαβεῖς, δηλονότι, καὶ τὰς τῆς ἀρχαιολογίας μαρτυρίας ἤθελον ἐξαφανίσει καὶ φέρει ἐπομένως ἐμπόδια εἰς περαιτέρω ἐρεῖνας, καὶ εἰς τοὺς δυσμενῶς πρὸς τὸ ἔθνος ἔχοντας ἤθελον ἰσως παρέξει ἀφ' ἑτέρου τὸ ἐνδύσιμον, νὰ χαρακτηρίσωσιν αὐτὸ ἀπειρόκλιον ἐκ μιᾶς μόνης περιστάσεως.

Προσκαλεῖσθε λοιπὸν, Κύριε Νομάρχα, νὰ διατάξτε ἐντόνως, διὰ τῶν Κυρίων ἐπαρχῶν, ἀπάσας τὰς κατὰ τὸν Νομὸν, ὅν διοικεῖτε, Δημοτικὰς Ἀρχάς, νὰ ἐπιτηρώσι καὶ ἐπιμελῶνται τὰς σωζόμενας ἀρχαιοτήτας, ἐκάστη τὰς εἰς τὴν ἰδίαν αὐτῆς περιοχὴν κειμένας, ἀδιαλείπτως καὶ διὰ τοῦ ἀμαράντου ἐκείνου ζήλου, τὸν ὅποιον αἰετοπερὶ τὰ καλὰ ἐπέδειξαν. Καὶ ὑμεῖς δὲ καὶ οἱ Κύριοι Ἐπαρχοὶ παραγγέλλεσθε νὰ ἔχητε περιοδεύοντες, ὡς ἐν τῶν κυρίων ὑμῶν μελημάτων, τὴν ἐπιθεώρησιν αὐτῶν. Ἐκτὸς δὲ τούτων θέλετε ἐπιστήσει τὴν προσοχὴν τῶν ἰδίων ἀρχῶν εἰς τὸ νὰ ἐπαγρυπνώσιν ἀδιακόπως, ἵνα μή τις ἐπιχειρῇ ἀνασκαφὰς εἰς ἀνόρυξιν ἀρχαίων, ἀνευ ἀδείας τῆς ἀρμοδίας κατὰ τὸν περὶ ἀρχαιοτήτων νόμον ἀρχῆς. τὸν δὲ ἀποτολιμῶντα ν' ἀναλάβῃ αὐθαιρέτως τοιαύτας ἀνασκαφὰς θέλουσι καταμηνῶσι παραχρῆμα, δι' ὑμῶν, εἰς τὴν ἀρμοδίαν εἰσαγγελίαν, πρὸς τὴν κατὰ νόμον τιμωρίαν αὐτοῦ.

Ἐπειδὴ δὲ πολλαχοῦ τοῦ Κράτους παρετηρήθησαν ἀπολιθώματα, ἴσως δὲ ἀνακαλυφθῶσι ποὺ τοῦ λοιποῦ καὶ ἄλλα, καταστήσατε προσεκτικὰς τὰς εἰρημένους ἀρχὰς εἰς διάσωσιν καὶ διατήρησιν καὶ αὐτῶν, ὡς ἀντικειμένων τὰ μέγιστα τὴν φυσικὴν ἱστορίαν ἐνδιαφερόντων, ὡς δὲν λανθάνει τοῦτο καὶ ὑμᾶς, Κύριε Νομάρχα. Ἐπίσης δ' ἀπαγορεύεται ἐπ' αὐτῶν πᾶσα ἀνασκαφὴ ἀνευ ῥητῆς ἀδείας τοῦ καθ' ἡμᾶς ὑπουργείου.

Ταῦτα πρὸς ὑμᾶς, Κύριε Νομάρχα, ἀπευθύνοντες, πεποιθᾶμεν εἰς τὸν ἀκραιφνῆ ὑμῶν πατριωτισμὸν, ὅτι θέλετε ἐνεργῆσαι μετὰ ζήλου καὶ δραστηριότητος παραδειγματικῆς, οὐχὶ μόνον ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τῶν ἀρχαιοτήτων, τοῦ τοσοῦτον κλέος εἰς τὸν ἔθνησιν ἡμῶν περιάπτοντος, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τοῦ ἑτέρου τῶν ἀπολιθώσεων, οὐχ ἦτον ἀξιολόγου.

Ὁ Ὑπουργὸς
 ΣΤΑΥΡΟΣ ΒΛΑΧΟΣ.

Καὶ ἡ ἀνωτέρω ἐγκύκλιος, ὡς καὶ αἱ ἐν τοῖς προλαβοῦσι φύλλοις ἡμῶν δημοσιευθεῖσαι, ἀριθλοῦς καταδεικνύουσιν ὅποια τὰ ὑπαγορευόμενα ταῦτα αἰσθητήματα τοῦ Κυρίου ὑπουργοῦ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημοσίας ἐκπαίδευσέως. Εὐχόμεθα δὲ νὰ εὐρωσιν αὐταὶ τὴν δέουσαν προθυμίαν παρὰ τοῖς ἐπιτετραμμένοις τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῶν, καὶ τοῖς τὴν ἐφαρμογὴν αὐτῶν ἐντελλομένοις, ἵνα ἐκπληρωθῶσιν ὁτῶ ἀκριβῶς καὶ ἀποτελεσματικῶς αἱ προκαλέσασαι ταῦτα προθέσεις τοῦ Κ. Ὑπουργοῦ.

ΔΙΑΦΟΡΑ.

Ὁ ἀξιότιμος καὶ εὐπαίδευτος βουλευτὴς Σπετσιῶν Κύριος Ἀναργυρὸς Α. Χ. Ἀναργυροῦ ἀνήγγειλε δι' ἰδίας ἀγγελίας τὴν ἐκδοσὴν σπουδαιοτάτου ἱστορικοῦ βιβλίου, ἐπιγεγραμμένου «Τὰ Σπετσιωτικά, ἥτοι συλλογὴ ποικίλων ἱστορικῶν ἐγγράφων καὶ ὑπομνημάτων, ἀφορώντων τὰ κατὰ τὴν Ἑλληνικὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1821, εἰς τόμους δύο. Περί τῆς οὐσίας τοῦ πονήματος ἰδοῦ τί λέγει ὁ ἐκδότης ἐν τῇ εἰρημένῃ ἀγγελίᾳ αὐτοῦ.

« Ἰπὸ τὸν τίτλον τοῦτον ἐπεχειρήσαμεν νὰ συλλέξωμεν καὶ φέρωμεν εἰς φῶς, ὅσα ὁ πανδαμάτωρ χρόνος καὶ τῶν περιπετειῶν τοῦ πολέμου ἢ ἀκαταμάχητος δύναμις ἐρείσθησαν ἐκ τῶν πολλῶν καὶ παντοίων ἐγγράφων, τῶν ποικιλοτρόπως ἀπὸ σκοπῶν ἱερῶν καὶ ἀνάγκην πραγμάτων ὑπαγορευθέντων, κατὰ τὴν αἰματηρὰν καὶ πολυώδυνον ἐκείνην πάλην, ἣν ὑπέστη ἡ Ἑλληνικὴ φυλὴ, μαχομένη ὑπὲρ τῆς ἀνακτήσεως τῆς ἐλευθερίας τῆς, ἐπταετίαν ὀλόκληρον μετὰ ζήλου διακαοῦς καὶ θυσίῶν ἀκαταλόγιστων.

Τὰ Σπετσιωτικά διήρσα εἰς τόμους δύο· ἐξ ὧν ὁ μὲν πρῶτος, προβαίνων κατὰ χρονολογικὴν σειράν, περιλαμβάνει εἰς τὸ πρῶτον αὐτοῦ μέρος τὰ ἐξ ὅλων τῶν μερῶν τῆς ἀγωνισθείσης χριστιανικῆς γῆς προερχόμενα ἐγγράφα, ἐπισήμους τῶν γεγονότων ἐκθέσεις κ.λ.π. καὶ εἰς τὸν ἕτερον, τῆς διοικητικῆς τοῦ ἔθνους ἐνεργείας τὰ καθέκαστα, καὶ τὰ πρὸς αὐτὴν ἀναφερόμενα ἀπὸ ἕκαστον σημεῖον τοῦ θεάτρου τοῦ πολέμου, ὁμοίως κατὰ τμήματα καὶ χρονολογικῶς. Ὁ δεύτερος τόμος περιλαμβάνει τὸν ναυτικὸν ἀγῶνα, καὶ τὴν ἐξιστόρησιν τῶν κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν συμβάντων, δηλαδὴ τὴν ἀλληλογραφίαν τῶν τριῶν νευτικῶν νήσων καὶ τῶν παραστατῶν καὶ πληρεξουσίων αὐτῶν, τὰς ἐκθέσεις τῶν σημαντικωτέρων θαλασσιῶν κατορθωμάτων, τὰ θαλάσσια ἡμερολόγια, καὶ ἀφθονον ὕλην κατὰ τὸ τέλος καλῶς διατεταγμένην, τὰ ὅποια ὁμοῦ συγκροτοῦσι τὸν συνεχῆ καὶ ὁμαλὸν τοῦτον κρίνον, τὸν λίαν περισπούδαστον εἰς τὸν ἱστορικὸν ἀνδρα. Ἐπειδὴ δὲ ἀπὸ αἰσθημα φιλοπατρίας, οὐχὶ δὲ καὶ ἀπὸ ἰδιοτελῆ σκοπῶν ἀρμηθῆμεν εἰς τὴν ἐπεχειρήσιν, τοῦ ἔργου, ἐπικαλούμεθα τὴν συνδρομὴν τῶν ὁμογενῶν, διὰ νὰ ἐπαρκέσωσιν εἰς τὰ ἄδρα τοῦ τύπου ἐξόδα. Δικαίαι δὲ καὶ ὅσα ἔσεται ἡ προσφορὰ, διότι ἡ συλλογὴ αἴτι περὶ εἰς τοὺς θρήνους, τὰ δάκρυα καὶ τὴν ἠρωτισμὸν πάσης γωνίας τῆς Ἑλληνικῆς γῆς.

Ὁ Ἐκδότης.

ΑΝΑΡΓΥΡΟΣ ΑΝΔ. Χ. ΑΝΑΡΓΥΡΟΥ.

Τοιαῦτα μνημεῖα διατινίζοντα τὴν Ἑλληνικὴν ἀπαρμιλλὸν δόξαν εἰσὶν ἀξία τῆς συνδρομῆς παντὸς τῷ Ἑλληνικῷ ἐγκλωπιζόμενου ὀνόματι· ἐπαινετοὶ δὲ καὶ ἀξιάγαστοι οἱ οὕτως ὑπὲρ τῆς εὐκλείας τοῦ ἔθνους ἀγωνιζόμενοι, ὡς ὁ ζηλωτὴς αὐτῆς Κύριος Ἀναργυρὸς Α. Χ. Ἀναργυροῦ βουλευτὴς τῆς ἐνδόξου νήσου Σπετσιῶν.

— Οἱ ἀξιότιμοι συντάκται τῆς ἐν Σμύρνῃ ἐκδιδόμενης εφημερίδος Ἀμαλθείας δημοσιεύοντες τὴν περὶ ἐκκλησιάσεως τῶν μαθητῶν ὑπ' ἀριθ. 346 ἐγκύκλιον τοῦ ἡμετέρου ὑπουργοῦ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημοσίας ἐκπαίδευσέως, δημοσιεύθησαν εἰς τὸ 15 φύλλον τῆς εφημερίδος μας, συσταίνουσι τὸ περιεχόμενον αὐτῆς εἰς τὴν προσοχὴν τῶν ἐφόρων καὶ διευθυντῶν τῶν κατὰ τὴν Τουρκικὴν Σχολεῖων σημειούντες τὰ ἐξῆς.

« Ὁ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημοσίας ἐκπαίδευσέως Ὑπουργὸς τῆς Ἑλλάδος ἐξέδωκε κατ' αὐτὰς τὴν ἐπομένην ἐγκύκλιον πρὸς τοὺς νομάρχας τοῦ Κράτους, τὴν ὅποιαν συνιστώμεν εἰς τὴν προσοχὴν τῶν ἐφόρων καὶ διευθυντῶν τῶν ἡμετέρων σχολείων.

Ὁ σκοπὸς αὐτῆς εἶναι θεδαίως ἀξιέπαινος, ἡ δὲ ἀνάγκη τοῦ θρησκευτικοῦ καταρτισμοῦ τῆς νεότητος δὲν εἶναι μικροτέρα παρ' ἡμῖν ἢ ἐν Ἑλλάδι καὶ ἀλλαχοῦ. » (Ἀμάλθεια ἀρ. 730.)

— Τὴν νύκτα τῆς 11 πρὸς τὴν 12 τρέχοντος μηνὸς ἀπεβίωσεν ἐν τῇ ἐξοχῇ τῆς Σμύρνης Γωνίᾳ (Μπουτζᾶ) ὁ ὑποστράτηγος Ν. Κριαζώτης ὑπὸ ὀξείας περιπνευμονίας προσβληθείς. Κατὰ τὴν ἐφημερίδα τῆς Σμύρνης, δὲν ἔσπερξεν εἰς ἐπισκέψεις ἰατρῶν, λέγων ὅτι δὲν εἶχε τὸ σῶμα συνηθισμένον εἰς τοιαύτας.

ΕΠΗΜΕΛΕΙΑ: ΚΑΙ ΤΥΠΟΙΣ ΙΩΑΝΝΟΥ ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΥ.

(Ὅδὸς Ἀθηνᾶς ἀριθ. 274.)